

левог колена", "на Овновом рогу" и сл. Из текста "Алмагеста" апсолутно јасно следи да ови описи имају у виду управо Дирерове звездане карте приложене уз "Алмагест". Заиста, обратимо се поново сазвезђу Пегаз. У "Алмагесту" је прва звезда тог сазвезђа наведена као "звезда у пупку", а последња "звезда у устима". Пошто се у каталогу звезде набрајају од севера ка југу, следи да је "звезда у пупку" севернија (и заиста, њена ширина у "Алмагесту" је 26°), а "звезда у устима" - јужнија (и заиста, њена ширина у "Алмагесту" је 22°30') [378, стр. 358]. На тај начин, аутор "Алмагеста" се креће у тачном смеру - од севера ка југу и тиме својим текстом потврђује апсурдни положај Пегаз на небу ногама нагоре. Иста је слика и у другим сазвезђима, тј. аутор "Алмагеста" се очигледно позива на Дирерове звездане карте приложене уз "Алмагест".

Дакле, састављач каталога се позива на карте које обухватају Дирерове апсурде. Следствено томе, сви словни описи су могли у тексту "Алмагеста" да се појаве тек после 1515. године. Настаје хипотеза да су не само звездани каталог, већ и нека веома битна поглавља "Алмагеста" у дефинитивном облику створена (редактирана) тек у XVI веку, не много пре његовог штампања.

Свака од горе набројаних тачака може бити овако или онако, са овим или оним степеном натезања и домишљатости објашњена у оквирима традиционалне хронологије. Али све заједно оне чине сувише велики терет да би могли бити оповргнути јасни трагови припадности основног дела "Алмагеста" епохи Ренесансе или епохи која јој је непосредно претходила.

Морозов: "Све то ме тера да на Алмагест гледам као на резиме свих астрономских знања и посматрања, накупљених од времена утврђивања у првим вековима наше ере 12 сазвезђа зодијака до XVI века, при чему поједини подаци који су у њега ушли могу и морају припадати многим претходним вековима. Задатак озбиљног истраживања ове књиге и јесте управо у томе да се утврди која од информација спада у овај или онај век." [12, стр. 218].

Вероватно су Хипарх и Птоломеј реални астрономи, које раздваја око 200-300 година (како се у традиционалној хронологији и сматра). Међутим, време њиховог живота треба померити "навише" за отприлике 1000 или 1300 година. Могуће је да је Хипарх стварао у X-XI веку, а Птоломеј око XIII-XIV века. "Алмагест" је био одштампан довољно брзо после свог дефинитивног завршетка у XIV-XV веку. Каснији хронолози су погрешили у датирању "Алмагеста" и померили га у дубину векова.

Аналогна питања се постављају и у односу на друге звездане каталоге (на пример, ал-Суфи и други). Због ограничености простора, тај материјал овде изостављамо.

8.2.6. Неке особености развоја древне астрономије

Добро је познато да је античка астрономија достигла невиђени процват. Последњим акордом древне астрономије сматра се Птоломејев "Алмагест". После њега настаје период ћутања. А. Бери је писао: "Последње славно име